

WERELDORIËNTATIE

Mens

Sociale cognitie: jezelf in de gevoelens, gedachten, bedoelingen van de andere(n) verplaatsen

DL-WO-MEN-01.13 De leerlingen kunnen zich inleven in en meeleven met gevoelens van anderen.

DL-WO-MEN-01.15 De leerlingen kunnen een situatie, een handeling vanuit verschillende gezichtspunten bekijken en beoordelen.

Maatschappij

Sociaal-economische verschijnselen: reclame

DL-WO-MAA-01-33 De leerlingen kunnen reclameboodschappen analyseren en kritisch beoordelen.

Sociaal-culturele verschijnselen: groepen en culturen

DL-WO-MAA-02-10 De leerlingen vermijden racisme in eigen denken en handelen en brengen respect op voor het leven van mensen met andere culturen.

DL-WO-MAA-02-11 De leerlingen kunnen illustreren dat arbeidsmigratie en het probleem van vluchtelingen een rol hebben gespeeld bij de ontwikkeling van de multiculturele samenleving.

Tijd

Historische tijd

DL-WO-TIJD-02.08 De leerlingen kunnen historische elementen, gebeurtenissen en figuren situeren in de juiste historische periode.

DL-WO-TIJD-02.11 De leerlingen tonen belangstelling voor het verleden, het heden en de toekomst, hier en elders.

Algemene vaardigheden

DL-WO-TIJD-03.04 De leerlingen kunnen uit historische informatie feit en mening herkennen.

- DL-WO-TIJD-03.05 De leerlingen kunnen het onderscheid tussen een historisch feit en een mening over dat feit verwoorden.
- DL-WO-TIJD-03.07 De leerlingen kunnen op hun niveau informatiebronnen i.v.m. historische tijd raadplegen.

NEDERLANDSE TAAL

Luisteren

Totaalvaardigheden: instructies

- DL-NL-LUI-T1.05 De leerlingen kunnen zich bij langere instructies een voorstelling maken, deze opdelen in kleinere stappen en uitvoeren.

Totaalvaardigheden: wervende teksten

- DL-NL-LUI-T2.08 De leerlingen kunnen een kritische houding aannemen tegenover reclame die voor hen bestemd is. Ze kunnen er de impliciet vermelde argumenten in aanduiden indien het gaat om geruststellingen, beloften, sfeerschepping en suggesties.

Totaalvaardigheden: school- en studieteksten

- DL-NL-LUI-T4.09 De leerlingen kunnen in voor hen bestemde uiteenzettingen en demonstraties gegeven door de leraar de informatie op een persoonlijke manier ordenen. Ze kunnen dit ook met de informatie in voor hen bestemde tv-uitzendingen en documentaires.
- DL-NL-LUI-T4.10 De leerlingen kunnen de informatie in voor hen bestemde uitzendingen van de schoolradio begrijpen (beschrijvend niveau).

Deelvaardigheden (uitvoeren): objectief en subjectief taalgebruik herkennen

- DL-NL-LUI-D9.05 De leerlingen kunnen in teksten op hun niveau de feiten en meningen aanduiden.

Deelvaardigheden (controleren): informatie controleren en evalueren

- DL-NL-LUI-D11.07 De leerlingen kunnen op hun niveau de betrouwbaarheid van de informatie vaststellen.
- DL-NL-LUI-D11.11 De leerlingen kunnen met behulp van de gemaakte aantekeningen op hun niveau een samenvatting maken.

Spreken

Totaalvaardigheden: informatiedragers

DL-NL-SPR-T5.06 De leerlingen kunnen complexer weergegeven informatie gestructureerd verwoorden.

Gespreksvaardigheden: totaalvaardigheden: discussies met leeftijdsgenoten en bekende volwassenen

DL-NL-SPR-G5.03 De leerlingen kunnen in discussies argumenten en tegenargumenten, standpunten, voorstellen en tegenvoorstellen formuleren.

Lezen

Totaalvaardigheden: instructies

DL-NL-LEZ-T1.03 De leerlingen kunnen instructies bij opdrachten lezen en correct uitvoeren. Ze kunnen lange instructies verdelen in kleinere stappen (deelinstructies).

Totaalvaardigheden: school- en studieteksten

DL-NL-LEZ-T4.03 De leerlingen kunnen in voor hen bestemde school- en studieteksten de voornaamste informatie terugvinden en deze gestructureerd weergeven.

Deelvaardigheden (uitvoeren): de bedoeling van de schrijver achterhalen

DL-NL-LEZ-D15.01 De leerlingen kunnen de bedoeling van de schrijver herkennen in verschillende soorten teksten.

Deelvaardigheden (controleren): informatie controleren en evalueren

DL-NL-LEZ-D16.04 De leerlingen kunnen de betrouwbaarheid van de informatie vaststellen.

Deelvaardigheden (controleren): samenvatten van informatieve teksten

DL-NL-LEZ-D17.05 De leerlingen kunnen in een schema een aantal sleutelwoorden vervangen door een hoger begrip.

ICT

ICT inzetten als instructeur

Zelfstandig leren in een door ICT ondersteunde leeromgeving

LOD-ICT-04.01   *De leerlingen zijn bereid voor hen bestemde programma's te gebruiken bij het verwerven en verwerken van de nieuwe leerinhoud.

LOD-ICT-04.05   De leerlingen kunnen aan de hand van een vooropgestelde norm nagaan of de leerinhoud voldoende is verworven en verwerkt met behulp van een:

- ingebouwde correctiesleutel;
- ingebouwde toets;
- streefscore;
- ...

LEREN LEREN

Informatiebronnen gebruiken

LOD-LL-INF-03.05   De leerlingen raadplegen zelfstandig aangereikte informatiebron(nen).

LOD-LL-INF-03.11   De leerlingen gaan kritisch om met informatiebronnen.

SOCIALE VAARDIGHEDEN

Relatiewijzen

LOD-SOV-01.13   De leerlingen kunnen kritiek uiten ten aanzien van bepaalde maatschappelijke toestanden.